

Spørgsmaalet er jo, om det vil blive en nogenlunde fuldstændig Erstatning. Det kan jo ikke nægtes, at der er Kasser, som ikke godt kunne undvære disse Indtægter. Jeg tænker slet ikke paa Politikasserne, jeg tænker f. Eks. paa de fattiges Kasse og paa Kriminal- og Politirettens Fattigkasse i Kjøbenhavn, der gør saa overmaade meget godt ved at fordele de store Indtægter, der haves gennem Bøderne; jeg tænker paa Bombebøssen, som i Søræssager faar ikke saa ganske faa Bøder, og som ogsaa nok kan trænge dertil, og paa forskellige andre Kasser, om hvilke det samme gælder, de ville alle trænge til at faa en Erstatning, naar man saaledes for Fremtiden fratager dem alle de Bøder, som skulle tilfalde Statskassen.

Hvad angaar Omkostningerne, saa berørte den sidste ærede Taler dette Spørgsmaal, og jeg kan godt være enig med ham i, at det er vanskeligt at faa et nogenlunde Overblik over, hvor store Omkostningerne ville blive. Men jeg synes, det er forkert, at man ikke har søgt kalkulatorisk at beregne, hvor meget det omtrent vil beløbe sig til. Naar en Mand bygger sit Hus om, er det første, han gør, at faa et Overslag over, hvad det vil koste, og dernæst undersøger han, hvorledes han skal skaffe Penge dertil, og om, hvorvidt de Forbedringer, han vil indføre, i det hele taget ville opveje Bekostningerne. Det forekommer mig nu, at noget lignende maa gøre sig gældende her. Nu ved man ganske vist ikke, hvorledes Lønningerne ville blive. Jeg tror nok, at man maa være enig om, at de af Kommissionen foreslaaede Lønninger ville vise sig at være for lave, hvis man virkelig skal have noget godt ud af Reformen. Jeg skal blot nævne, at Rigsanklageren foreslaas lønnet med 7,500 Kr. Hvis man tror, at man faar en Højesteretsadvokat til at gaa over til at blive Rigsanklager, i hvilken Stilling han ikke maa have private Forretninger, for en aarlig Løn af 7,500 Kr., tager man ganske sikkert fejl. Der er et Punkt, som man ogsaa maa huske paa, og som vil blive væsentlig bestemmende for Omkostningerne, nemlig Tilvejebringelsen af de fornødne Lokaler, thi saaledes som Tinghusene og Tingstederne nu ere indrettede, ville de neppe være tilstrækkelige til at huse Retterne for Fremtiden, i Særdeleshed, hvor der er Spørgsmaal om Nævnningernes Medvirkning; der maa man jo have ganske andre Lokaler end nu, og der kan ikke være Tvivl om, at Staten maa betynde dem. Det vilde dog være lovlig

strengt mod Kommunerne, som jo allerede ere haardt forspændte, om man vilde paa-lægge dem at opføre de Bygninger, som blive nødvendige for de ny Retter.

I det hele og store tror jeg, man kan være tilfreds med Forslaget. Der er jo, som sagt, en Del Enkeltheder, som man kan ønske forandrede, men da det er et Grundlovsbud, man her søger at faa opfyldt, er det vist den almindelige Mening, som ogsaa jeg tiltræder, at man skal se at faa Sagen ordnet saa godt som muligt, og jeg skal derfor ogsaa anbefale Lovforslaget til videre Fremme.

Pagh: I de Kommissioner, som have været nedsatte for at forberede Retsreformen, har der gjort sig forskellige Meninger gældende med Hensyn til Antallet af Landsretter. I Kommissionen af 1868 var der Forslag fremme om, at der skulde være 6, 5, 4 eller 3 Landsretter, men alle Forslagene gik ud paa, at der skulde være en Landsret paa Fyn. I det foreliggende Forslag, som er Frugten af det Arbejde, Kommissionen af 1892 har udført, er Antallet af Landsretter fastsat til to. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at der i Kommissionen var et Mindretal, som ønskede, at Antallet skulde være tre, saaledes at der blev en Landsret paa Fyn. I det Forslag, som blev forelagt Folketinget, var Fyn henlagt til den jydsk Landsret. Nu har Folketinget foretaget den Forandring, at Fyn er henlagt til Landsretten i Kjøbenhavn, Østre Landsret, og det er ganske vist fra et fynsk Standpunkt en Forbedring, men jeg tror dog at turde sige, at Fynboerne ingenlunde ere tilfredse og heller ikke kunne være det. Det forholder sig jo nemlig ikke paa samme Maade med den Landsret, vi nu faa, som med Overretten. Medens man ved de nuværende Overretter udfører Proceduren ad skriftlig Vej, saa at man ikke behøver at rejse til Kjøbenhavn eller Viborg for at faa en Sag anlagt, men kan lade en Sagfører besøge den, bliver Forholdet jo for Fremtiden ganske anderledes. Ved de ny Landsretter skal man møde personlig, og der skal møde mange foruden de egentlige Parter. Der skal møde Vidner, Synsmænd og Skønsmand o. s. v. Det bliver altsaa et ret betydeligt Apparat, der skal rejse fra Fyn til Kjøbenhavn og, hvis Landsretten skal sættes paa Fyn, et stort Apparat, der skal sendes fra Kjøbenhavn til Fyn. Jeg tror ikke, der vil opnaas nogen Besparelse for Statskassen ved at indskrænke Landsretternes Antal til 2. Jeg